

nt

naš tednik

LETO XXXII. — Številka 3 17. januarja 1980 Cena 4.— šil. (5 din)
Poština plačana v gotovini Celovec P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

DANES V TEDNIKU

Vida Rudolfova
k Letu otroka
stran 3

Odlikovanja
Hartmanovi in
Kuharju
stran 5

Tekme za pokal
Košute
stran 8

Cerkev-podružnico v Šentlovrencu so obnovili. Obnova se je osredotočila na slovenske napise. Napis „Bog jim daj večni mir in pokoj“ nad vrati na pokopališče so prav po barbarsko spraskali dol — in dovolj je bilo „obnove“.

Tudi gradiščanski Hrvati iščejo pravico pred ustavnim sodiščem

Gradiščanski Hrvati so se zaradi zakona o narodnih skupinah obrnili na ustavno sodišče. Pritožitelj je „Komitet za Prava Gradiščanskih Hrvatov“. Neposredni povod in vzrok za pritožbo pa je odlok urada zveznega kanclerja, v katerem je bila prošnja „Komiteta za Prava Gradiščanskih Hrvatov“ (predsednik Hubert Rešetarić) za subvencijo odklonjena. Gradiščanske Hrvate zastopa pred ustavnim sodiščem odvetnik dr. Anton Jelen, koroški Slovenec, ki živi na Dunaju.

Ozadje tega primera: „Komitet za Prava Gradiščanskih Hrvatov“ je že enkrat uspešno zaprosil za subvencijo pri uradu zveznega kanclerja in tudi dobil vsoto 120.000 šilingov. Pri odgovoru na prošnjo se je skliceval urad zveznega kanclerja na zakon o narodnih skupinah, ki določa, da je treba denar-

no podpirati določene akcije, ki služijo ohranjanju in varstvu neke manjšine. Neki drug odstavek pa pravi, da je možno denarno podpreti tudi manjšinsko organizacijo glede izpolnitve njenih nalog. V prvem odgovoru marca leta 1977 je urad zveznega kanclerja sprva še upal, da se bodo sestali manjšinski sosveti in da bodo z odobritvijo prošnje še nekaj časa počakali. Proti koncu leta 1977 pa so potem Hrvati le dobili svoj denar in sicer za izpolnjevanje nalog organizacije.

Leta 1979 pa so ponovno zapro-

sili za subvencijo ter v prošnji točno razlikovali med posameznimi akcijami ter med splošnim delovanjem. Tokrat je urad zveznega kanclerja prošnjo dvakrat odklonil — in sicer tako glede posameznih konkretnih akcij kakor tudi glede splošnega delovanja, češ da ni predvideno pospeševanje ne akcij ne delovanja organizacij.

Gradiščanski Hrvati so se sedaj obrnili na ustavno sodišče in se pri tem sklicevali na 2. odstavek paragrafa 9 zakona o narodnih skupinah, kjer je rečeno, da je treba pospeševati določene akcije; beseda „treba“ pomeni, da je pospeševanje obvezno in da ne zavisi od mile volje uradnika, ki se ukvarja s prošnjo — v nasprotju z odstavkom 4, kjer je možno pospeševati splošne naloge manjšinskih organizacij.

Afganistan: vdor obsojen

„Največja pustolovščina, v katero se je spustila Sovjetska zveza“ — tako ocenjuje vodja SPD Willy Brandt vdor sovjetskih čet v Afganistan, ki ga tudi drugod po vsem svetu ostro obsojajo, razen KPÖ: „Poseg ima samo defenzivni značaj,“ trdi njen šef Muhri. V Jugoslaviji zelo ostro obsojajo vdor in pri tem opozarjajo, da je vdor nova etapa hladne vojne med super-silami ZDA in SZ, ki sta si očitno razdelili zemeljsko oblo v interresne sfere, zato pa je treba čimbolj podpirati tiste sile, ki zagovarjajo popuščanje napetosti po svetu.

V Iranu je Ajatola Homeini ostro nastopil proti sovjetskemu ambasadorju v Mehiki, ki je Iranu ponudil „vojaško pomoč“. Homeini: „Zločinska Amerika in SZ morata vedeti, da se bomo z vsemi silami uprli kršitvi zemeljske celovitosti naše države.“ Diplomatični debakel je doživela Sovjetska zveza v skupščini Združenih narodov, ki je v resoluciji obsodila sovjetsko agresijo v Afganistanu. 104 držav je obsodilo vdor čet, med njimi tudi Avstrija in Jugoslavija, 18 držav se je glasu vzdržalo, med njimi Finska, Algerija, Sirija in Indija. Romunija, članica Varšavskega pakta, ki kot njena edina članica ni vkorakala 1968 v Češko, pri glasovanju sploh ni sodelovala. Za vdor so glasovali: Sovjetska zveza, Bjelorusija, Ukrajina, Afganistan, Bolgarska, Madžarska, Češka, Poljska, NDR, Mongolija, Kuba, Etiopija, Južni Jemen, Angola, Mosam-

bik, Laos, Vietnam in Grenada. (glej tudi str. 2).

SIC - film o Selanih na univerzi

Sinhronizirani film: „Vi, ki ostanete živi“, ki ga je napravil ob 35-letnici obglavljenja selskih žrtev Miha Zablatnik, produciral pa ga je Slovenski informacijski center (SIC), tudi na univerzi v Celovcu gani gledalce. Film je pretresljiv dokument trpljenja Selanov v dobi fašizma in ga je preteklo soboto predvajala na celovski univerzi video-skupina filozofskega instituta. Po filmu so se predvsem učitelji še dolgo pogovarjali z režiserjem Miho Zablatnikom, in predlagali, da se film kaže tudi na koroških šolah. S filmom povezana je tudi razstava, ki jo trenutno kažejo na univerzi. Pripravlja se tudi nova naklada SIC-dokumentacije „Sämtlich Slowenen“.

Kot danes, četrtek, sporoča ORF, je državno tožilstvo zapolnilo po predlogu dr. Steinhauerja, bivšega organizatorja blokade tovornjakov, dokumentacijsko delo „Desni ekstremizem v Avstriji“. Kot smo poročali, delo izčrpno analizira desne in neofašistične pojave v Avstriji. Knjiga je izšla pri Dokumentacijskem arhivu odporiškega gibanja, predgovor je napisal notranji minister Lanc.

Proč s slovenskim napisom: je to „obnovitev“ cerkve?

Namesto da bi skrbno in vestno ohranjevala spomenike preteklosti — tudi slovenske preteklosti — je koroška filiala zveznega urada za spomenike (Bundesdenkmalamt) hotela v cerkvi-podružnici v Šentlovrencu (fara Šenttomaž, občina Štalenska gora) uničiti sliko dveh svetnikov.

Podružnico v Šentlovrencu so sklenili restavrirati. Eno od prvih dejanj je bilo to, da so slovenski napis „Bog jim daj večni mir in pokoj“ nad vrati v pokopališče odstranili. Pa še kako: namesto da bi ga morda prebelili, če bi že hoteli, „olepšati“ pokopališki zid, — ne: slovenski napis so z nemško temeljitostjo popraskali dol, pobelili pa nič, tako da še danes grde luknje v sicer še dobro ohranjeni belini pričajo o tem edinstvenem aktu vandalizma — vse to pod očmi deželnega konzervatorja za Koroško. Samo da je slovenski napis bil odstranjen, pa je restavra-

cije bilo dovolj. Restavrirali pa so tudi notranjost cerkve. Pri tem so odkrili, da so v prezbiteriju pod ometom menda poznogotske freske, ki bi jih bilo treba spet spraviti na dan. Postopek odstranjevanja številnih plasti ometa in večkratnega pobeljenja je na splošno zelo komplicirana, zelo draga in zelo riskantna zadeva. Kajti nikoli od vsega začetka ni jasno, v kakšnem stanju bodo freske, koliko in na katerih mestih bodo manjkali važni deli fresk. Sploh pa od vsega začetka ni možno ugotoviti,

(Nadaljevanje na 8. strani)

UVODNIK

Velesile: svetovni policaji?

Mogoče smo za iluzijo revnejši. Ali pa lahko postavimo zakonitosti. 1956 — 1958 — 1979. Skorajda bi lahko rekli, da Sovjetska zveza vsake deset let zasede državo: Madžarsko, Češko, Afganistan... Seveda je bilo vsakokrat dovolj opravičil. Taka opravičila, kot smo jih vajeni, denimo, tudi po čilskem puču, ali vdoru Amerikancev v Vietnam. Vedno gre za neke višje cilje, ko je nekdo nekoga poklical na pomoč in še kaj. Kaj se gresta res obe sili svetovnega policaja, ki po mili volji odloča o usodah narodov, ljudi, in po svoje kroji zgodovino človeštva?

V tej situaciji smo Avstrijci lahko srečni, da smo formalno nevtralna država, ki sicer ni otok blaženih, ampak ima le gotove sigurnosti. Naš položaj pa tudi zahteva od nas, da se ravno zaradi nevtralnosti zavzemamo za mir na svetu. Od Avstrije pa lahko zahtevamo, da svoje mirovne iniciative začne pri svojih sosedih.

Ko v teh dneh v zaskrbljenostjo zasledujemo bolezen jugoslovanskega predsednika Tita, ki so ga v noči od sobote na nedeljo operirali v Kliničnem centru v Ljubljani, je pred nami predvsem napeta mednarodna situacija. Vprašamo se, kje je pieteta, kje je odgovornost dela avstrijskega tiska, ki iz boleznih velikega državnika dela senzacije, zaganja paniko.

Škodovati hočejo Jugoslaviji, škodujejo pa Avstriji. Ciljajo na sosedu, zadeli pa bodo samega sebe. Želimo Titu čimprejšnjo ozdravitev.

Borut Sommeregger

V sredo so obiskali prostore Narodnega sveta, Krščanske kulturne zveze in Našega tednika udeleženci izobraževalnega tečaja v Tinjah. Na NSKS-u jih je pozdravil poslevodeči tajnik Franc Wedenig, ki jim je na kratko razložil tudi ustroj organizacije ter prikazal naloge slovenskih pisarn. Tajnik NSKS in glavni urednik NT Jože Wakounig pa je udeležencem razložil funkcijo Našega tednika.

KMETIJSKO-GOSPODINJSKA STROKOVNA ŠOLA S PRAVICO JAVNOSTI V ŠT. RUPERTU PRI VELIKOVCU

sporoča staršem in dekletom, ki se odločajo za nadaljnje šolanje, da sprejema za šolsko leto 1980/81 učenke v

KMETIJSKO-GOSPODINJSKO STROKOVNO ŠOLO.

Na šoli se poučuje v obeh deželnih jezikih. Ta šola velja tudi za 9. šolsko leto (politehnični letnik).

NAMEN ŠOLE

je, učenkam poglobiti splošno izobrazbo dosedanjega šolanja; Usposobiti jih za samostojno vodstvo gospodinjstva, tudi kmečkega. Posebno važnost se polaga na spretnost v kuhanju, šivanju, gospodinjstvu in vzgoji v družini.

POGOJ ZA SPREJEM

je dovršena 8. šolska stopnja in vsaj delno znanje slovenskega jezika.

V slučaju, da učenka 8. šolske stopnje ni dovršila, je v šolo lahko sprejeta s sprejemnim izpitom.

V danih pogojih dobijo učenke državno podporo!

ZA ŠOLO SE LAHKO PRIJAVITE ŽE SEDAJ!

Nadaljnje informacije dobite pri vodstvu šole!

9100 Völkermarkt, Klosterstraße 2, tel. 0 42 32 / 796

SPET O TALCIH

Potem ko so ameriški talci v Teheranu zaradi dogodkov v sodenjem Afganistanu bili nekaj časa porinjeni v ozadje, je na problem opozoril varnostni svet, ko je spet glasoval o morebitnih sankcijah proti Iranu. Sovjetska zveza je tokrat vložila svoj veto z utemeljitvijo, da ugrabitev talcev ne ogroža svetovnega miru, pač pa da grozi nevarnost s strani ZDA. Združene države sedaj hočejo same z lastnimi akcijami prisiliti Iran na kolena. Nameravajo blokirati morskata pota. — Medtem je Homeini obsodil sovjetske izjave o iranski prošnji za pomoč kot nesramno laž.

BOJKOT OLIMPIADE

Zaradi sovjetskega napada v Afganistanu namerava več držav bojkotirati olimpiado v Moskvi. Več kot dve tretjini Amerikancev se je izreklo za ta predlog. Tudi več kot 250 bivših političnih ujetnikov v Vzhodni Nemčiji je podpisalo skupno izjavo za bojkot z utemeljitvijo, da bi bile olimpijske igre v Moskvi perverzija olimpijske ideje, ker Sovjetska zveza vodi vojno. Vedno večkrat primerjajo igre v Moskvi z olimpijskimi igrami 1936 v Nemčiji, ki jih je takratni diktator Adolf Hitler spretno izrabil v propagandistične namene za svoj režim.

INDIJA: TRDA ROKA

S trdo roko je spet zavlada po 33 mesecih odsotnosti Indira Gandhi. Politiko trde roke je celo naznanila v svoji vladni izjavi, kjer je napovedala ponovno vzpostavitev reda in prava. To bi po besedah pravosodnega ministra izgledalo tako, da so takoj odpravili posebna sodišča, kjer naj bi se morala zagovarjati Indira Gandhi, njen skorumpiran sin ter drugi sodelavci zaradi izgrede v času zlorabe zasilne vlade med 1975 in 1977. V ostalem se hoče nova šefinja vlade zavzemati za gospodarsko sanacijo. Njen novi odnos do Sovjetske zveze je še neznan.

RÖSCH: NI NEVARNOSTI

Avstrijski obrambni minister Otto Rösch je izjavil, da položaj v Jugoslaviji ne pomeni nevarnosti za Avstrijo. On, Rösch, izključuje vojaško intervencijo Sovjetske zveze v Jugoslaviji po vzorcu Afganistana. V ostalem pa da je „primer Jugoslavija“ vključen v avstrijskem obrambnem konceptu. Kar zadene suverenost in nevtralnost avstrijskega zračnega prostora, je dejal Rösch, da je Avstrija zmožna le pogojno za protiukrepe. Glede morebitne „Polarke“, prekoračenja avstrijskega teritorija preko Češkoslovaške, je dejal, da obstajajo enostavnejše rešitve.

VLADNA KLAVZURA

Koroška je pogosto gostitelj vladnih klavzur: od četrtka naprej bo klavzura v Mallnitzu, kje bo finančni minister Androsch skušal dobiti dodatne dohodke? — Pri davku na mineralno olje ne, je izjavil, ker bi to otežilo konkurenčnost avstrijskih produktov na narodnem in mednarodnem trgu. Na drugi strani pa bo narasla progresija pri plačah od pičlih 20.000 bruto naprej. Vsekakor pogumen korak, ker bo zajel predvsem tiste sloje, ki so se poklicno povzpeli in tudi do simpatije za Kreiskega. Predsednik sindikata Benya pa je dodatno predlagal obdavčitev obresti že pri viru.

Peter Lehner, režiser filma „Vas ob meji“, ki ga je ORF predvajal lani, je prejel prvo režijsko nagrado ORF-a. Film o južnokoroški vasi „Selič“ in usodi njenih prebivalcev so posneli pretežno v Železni Kapli. Intendant Wolf In der Maur je želel režiserju še nadalje mnogo poguma. Hkrati se je izvedelo, da pripravljajo 2. del tega filma, za katerega je napisal scenarij rojeni Korošec in sedaj na Dunaju živeči časnikar Thomas Pluch. Slika: prizor s snemanja.

„Ruska ruleta“ - pa še kaka

Varnostni svet je spet popoln. Za 15. člana, zastopnika Latinske Amerike, so izvolili v Generalni skupščini OZN Mehiko. Ne Kuba ne Kolumbija poprej nista dobili potrebne dvotretjinske večine glasov, kljub temu, da je Avstrija preskočila na kubansko stran. Po sovjetskem vdoru v Afganistan pa je število privrženecv Kube tako padlo, da je Castrova država „prostovoljno“ odstopila. Vsekakor neuspeh za državo, ki je zaradi svoje prosovjetske politike izgubila precej ugleda med nevrščeni, čeprav je uradno njihova „voditeljica“, saj je bilo zadnje zasedanje nevrščeni lansko leto v Havani.

Razvoj v Iranu in sosednjem Afganistanu je odrinil v ozadje druga krizna območja, kot so bližnji vzhod, jugovzhodna Azija in juž-

na Afrika. Sovjetski napad na afganistansko suverenost pa utegne imeti še drugo dalekosežno svetovnopolično posledico, saj je to prvi očitni spor med Sovjetsko zvezo in kako državo islamskega pasu. Je pa tudi po letu 1945 prvi vdor sovjetskih čet v državo, ki doslej ni bila del sovjetskega imperija. Razpravo o sovjetskem vdoru v Varnostnem svetu je SZ zavrla s svojim vetom, ni pa mogla prepričati obravnave pred Generalno skupščino OZN.

Nekatere države zagovarjajo sovjetski napad na Afganistan, nekatere druge omalovažujejo, ali pa celo krivdo za ta razvoj valijo na ZDA. Ostane pa dejstvo, da je vodstvo SZ poslalo svoje čete brez povabila afganske vlade; pri tem se je oprlo na medsebojno prijateljsko pogodbo. Odnos velikih sil do suverenosti manjših in malih držav, njihovo krčevito ohranjanje oblastnih območij, spletkarjenje pa menjavanje in ustvarjanje novih zavezništov, seveda vse v znamenju ohranitve in utrditve svobode in napredka, so resna ogrožitev miru na svetu. Prizadeto od te svetovnopolične rulete pa je navadno prebivalstvo. Afganistan spada med najrevnejše in najbolj zaostale države na svetu, lakota je stalni gost v kočah in šotorih. Domnevajo, da bo letos pobrala spet nekaj stotisoč žrtev.

Strategom v moskovskem Kremlju gre seveda za „višje“ cilje. Kaj, če v boju za dosego teh ciljev umre nekaj milijonov ljudi.

Nekaj podobnega velja tudi za Amerikance, za Kitajce, pa še za marsikoga, ki se čuti poklicanega, da vsili svetu odrešitev po svojem kopitu.

Kaj nam bo prineslo leto 1980? Ali nam bo šlo bolje? Slabše? Ali bo več denarja v denarnici, ali pa manj? Glavno bo seveda zdravje. Vse ni odvisno samo od nas samih. Včasih naporno delamo, pa kljub temu ne dosežemo zaželenega uspeha. Dovolite, da Vas opozorim na nekaj sprememb, ki se tičejo v glavnem tudi našega človeka na južnem Koroškem.

- Ko boste začetek februarja sprejeli Vaš mesečni zaslužek za januar, boste opazili, da bo ta manjši za 0,5% kot v decembru. Zakaj? Vlada je povišala prispevek za penzije (Alterspension) za ta odstotek. Predsednik avstrijskih sindikatov Benya je sicer v nedeljski televizijski diskusiji menil, da se povišanje tega prispevka ne računa k temu, ali potem še ostane kaj realnega povišanja od plače ali ne. Ta prispevek je kot zavarovanje in ga je treba pač plačati. Občutili bomo povišanje vsekakor.
- Cene bodo v letu 1980 narasle za povprečno 4 do 4,5%. Plače pa se bodo ravno za toliko dvignile ali pa za nekaj točk več. Če upoštevamo, da bomo dodatno od tega morali odšteti 0,5% za prispevek k penziji, se nam dejansko obeta znižanje naše življenjske ravni v primerjavi z letom 1979. Bencin se bo podražil na 9 do 10 šilingov. Varčevati bomo morali z energijo, ali pa bomo imeli manj denarja za druge nabave.
- Brezposelnost bo nekoliko narasla na južnem Koroškem, ne bomo imeli dovolj kvalitetnih delovnih mest za našo doštudirajočo mladino. Rojstev je v

TEDNIKOV KOMENTAR

Leto 1980 in
gospodarski pogled

JOZA HABERNIK

TEDNIKOV KOMENTAR

zadnjih letih mnogo manj kot prej. To že občutijo na ljudskih šolah in bodo slej ko prej občutili na Slovenski gimnaziji. Treba bo vseh naporov, da bomo otroke naših staršev pritegnili v to našo ustanovo v Celovcu. Konkurenca drugih gimnazij je velika in ne gre, da bi starši sami nosili stroške za bivanje svojih otrok v Celovcu, ko se na drugi strani lahko zastoj vozijo v Velikovec in Beljak. Treba bo poskrbeti za izdatnejše podpore ali pa za dnevni prevoz, katerega stroške itak država krije. Tudi profesorji naj se zavedajo, da je treba nekaj prispevati za ohranitev njihovega delovnega mesta. Saj morajo starši, ki so po poklicu delavci, in ne zaslužijo veliko, plačevati za svoje 3 otroke samo za bivanje v domu čez 5000.— šilingov mesečno. Če pa bi šli otroci v gimnazijo v Velikovec, bi odpadel ta prispevek, pa vožnja bi bila zastoj. Teh staršev ne smemo pustiti samih pri njihovih problemih.

● Pri prodajanju blaga jugoslovanskim državljanom v Avstriji ali v Jugoslaviji moramo računati s tem, da bo v letu

1980 vrednost dinarja spet padla za kakih 15 do 20%. Tudi v letu 1979 je bilo tako. Naši trgovci tarnajo, da je dinar vsako leto manj vreden. Res, to drži. Toda ne brez pridržkov. Slovenci v Jugoslaviji so dobili leta 1979 povprečno povišanje mesečnih plač v višini 25%. Inflacija v tem letu pa je bila okoli 24%. Inflacijo so jim torej vrnili v denarnico. Pri nas pa je bilo povprečno povišanje plač v letu 1979 med 4,5%. Zaradi tega je gospodarsko samo logično, da je dinar padel za 20% (25% inflacije v Jugoslaviji minus 4 do 5% inflacije pri nas: ostane 20%). Če dinar ne bi bil padel, bi Jugoslovani v primerjavi z nami imeli za 20% večjo kupno moč. Kupna moč jugoslovanskih kupcev se torej ni zmanjšala. To dejstvo dokazujejo vse večji nakupi Jugoslovancov pri nas in pa tudi dejstvo, da vse več Jugoslovancov prihaja na Koroško na zimski dopust.

Jugoslovanska vlada skuša vse, da bi omejila rast in stopnjo inflacije. Upam, da se ji bo to posrečilo.

● Še na eno dejstvo bi Vas rad opozoril. V zadnjem letu so

koroški dnevnik mnogokrat pisali, kako slabo je z gospodarstvom v Jugoslaviji. Tam baje dela 50% podjetij z ogromnimi izgubami.

Prvič to: Seveda so v Jugoslaviji tudi podjetja, ki delajo z izgubo. Taka podjetja imamo tudi pri nas in sicer taka, ki delajo z milijardo izgube letno; npr. podržavljena podjetja v Linzu, Judenburgu in Donawitzu (VÖEST).

Pri tem torej ne velja kazati na druge.

Drugič: Pri nas se le redko zve, če kdo bilancira z izgubo. Samo delniške družbe (AG) morajo namreč objaviti bilanco v časopisih. Vse druge bilance so bolj ali manj tajne; zanje zvejo samo finančni uradi in banke, ki pa so vezane na tajnost. O izgubah drugače izveemo samo, če gre kaka firma v izravnavo (Ausgleich) ali konkurz (stečaj).

V Sloveniji pa je drugače. Vsa podjetja bilancirajo javno in se o vseh podjetjih ob koncu leta izkaže izguba ali ne. Tako nastaja vtis, da so izgube velike.

Če bi pri nas vsa podjetja morala objaviti svoje bilance, bi najbrž tudi osupnili, ko bi izgube teh podjetij seštevali.

Torej pri nas v tem oziru ni mnogo drugače.

Takšna poročila so torej neobjektivna, če reporter ne pozna celega ozadja. Naši ljudje pa to kar brez prebave požrejo in verjamejo črkam. Bodite torej pri takih poročilih previdni! Vse najboljše v letu 1980 Vam želi Joza Habernik.

100 let pomoči

Dne 14. marca 1980 bo obhajal Avstrijski rdeči križ 100-letnico. Zaradi tega se hoče ta človekoljubna organizacija predstaviti čim širšemu krogu ljudi, da bi spoznali njeno delovanje, njen ustroj, pa tudi njene težave, npr. denarne. Bralce bo gotovo zanimalo, kako so urejeni prevoz bolnikov, zdravstvena in socialna služba, krvodajalske centrale, centrala za iskanje pogrešanih, pomoč v katastrofah in Mladinski rdeči križ; zanimiv bo zagotovo tudi zgodovinski pregled. Danes objavljamo prispevek o skladišču za zdravila na Dunaju.

V pisarni skladišča za zdravila v Bräuhausgasse v 5. dunajskem okraju hranijo in razstavljajo svojevrstne in po svoje izredno zgovorne dokaze hvaležnosti prizadetih iz najrazličnejših krajev sveta. Od pisem, fotografij otrok, ki so prišli na svet s pomočjo zdravil, ki so priplavala z Dunaja, povabil na krstitev pa do 40 cm dolgega noža plemenskega poglavarja iz afriškega Zaira; dokazano je, da so s tem nožem predniki sedanjega poglavarja sekali svojim sovražnikom glave... Vodja biroja, mag. Herbert Höller (54 let), pravi, da bi moral potovati celo leto po svetu, če bi se hotel odzvati vsem tem vabilom. A glavno je, da so pomagali ljudem.

Skladišče za zdravila je nastalo leta 1958; zbrali so zdrava (Dalje na 8. strani)

Leto otroka le izziv?

Novinarka mariborskega „Večera“ Dragica Mordej je prejšnji teden objavila daljši pogovor s predsednico Skupnosti otroškega varstva SR Slovenije Vido Rudolfovo. Vida Rudolfova, ki je delegat UNESCO govori o preteklem letu, ki je bil posvečen otroku. Čeprav se je omejila na slovenske oziroma jugoslovanske razmere, imajo izjave splošno veljavnost. Zato del pogovora ponatiskujemo.

Vse lanskoletne akcije, namenjene otrokom, vsa naša dejanja, s katerimi smo želeli izboljšati našim otrokom otroštvo, in posebej seveda vse, kar se je storilo za druge otroke po svetu, smo naslavljali na mednarodno Leto otroka. Ob koncu tega dokaj plodnega obdobja je prav, da pogledamo, kaj smo storili za otroke. Ker pa vse te številne lepe besede kajpak ne bodo rešile problemov, ki se nas na tem področju še kar naprej držijo, bi radi spregovorili predvsem o pomanjkljivosti, ki so v osnovi zavrle nekatere lepe namere.

Po 79. letu ostaja še milijone nerešenih problemov, ki jih ne moremo in ne smemo odlagati, ker nam otroci rastejo kot koprplja. Kaj je v 80. letu naša glavna skrb?

Vida Rudolf: „Naša družba je danes dovolj bogata, da lahko zadosti potrebam svojih otrok. Mednarodno Leto otroka, ki smo ga pri nas, menim dovolj delovno obeležili, pa je v resnici pomenilo predvsem opomin. Opomin vsem o vsem tistem, česar v vsakdanjem življenju nocoj videti, vendar pa je za otrokovo srečo odločilnega pomena. In če je bilo prejšnje leto zgolj velik opomin, nas čaka pravo delo šele v 80. letu. Vsakemu delavcu in občanu mora zlestiti pod kožo dejstvo, da so te naloge neodložljive, da s skrbjo za otroke že posegamo v novo tisočletje. Danes namreč vzgajamo otroke, ki bodo v naslednjem tisočletju nosilci razvoja neke družbe in ne nazadnje bodo to tudi ljudje, ki

bodo krojili našo starost.“

Torej bi naj bilo 80. leto leto peskovnikov, gugalnic, igrišč, leto tistih drobnih, vendar tako pomembnih reči, leto, v katerem se bomo še naprej trudili zagotoviti enake pogoje za razvoj vsem našim otrokom?

„Da ne bo naš pogovor spet le izbir želja, povejmo stvari nekoliko drugače. Res so današnji otroci prikrajšani za najosnovnejše pogoje za igro — zlasti mestni so priklenjeni na beton, pločevino in njim čisto nenaklonjeno okolje.“

Vendar razen tarnanja ne storimo veliko. Čas je, da končno ugotovimo, da skrb za otroka ni več državna stvar, marveč družbena. To pa pomeni, naša, torej mora vsakdo izmed nas nekaj storiti, da bodo otroci dobili to, kar potrebujejo.“

NI ZGOLJ DENAR TISTO!...

Vendar je često tisto, kar otroci potrebujejo, silno poceni. Včasih zadostuje le dobra volja in še malo denarja, da bi otroke osrečili.

„Tako je. Toda lažje kot nekaj storiti, je lepo govoriti. Polni smo lepih besed o skrbi za otroka. Dejanja pa zahtevajo naše delo in organiziranost. Če bi le hoteli, bi lahko s skromnimi sredstvi rešili osnovne probleme, hišni sveti in krajevne skupnosti bi morali postati središče naših dejanj.“

V hišnih svetih in v krajevnih skupnostih se zbirajo danes ljudje, ki prevečkrat ne čutijo več z otroci. Zato jim pomenijo otroška igrišča, vrtci, ali tudi samo peskovnik, predvsem

nepotrebni vrišč, pred katerim se je potrebno ubraniti. Ali tudi zato nimajo naši otroci osnovnih pogojev za zdravo otroštvo?

„Tudi zato, tudi zaradi naše sebičnosti. Proti njej pa smo nemočni vse dotlej, dokler se ji ne bodo postavili na rob starši sami. Naj se vendar organizirajo v hišnih svetih, krajevnih skupnostih, naj se odločno sprimejo s konformizmom.“

Glas tistih, ki sem jih imela v mislih poprej, pa bo tako dolgo močnejši, dokler tudi v družbenih in drugih planih ne bo očitno, da je skrb za otroke naša osnovna dolžnost in naloga, ki je ne smemo odložiti za nekaj let. Poglejte, poznam „novo“ naselje v Ljubljani z nekaj tisoč mladimi družinami, ki so ga načrtovali tako, da je predvidena izgradnja otroškega igrišča potem, ko bo zgrajen zadnji stanovanjski blok.

„To so vprašanja, ki sodijo na dnevni red sestankov v krajevni skupnosti. Razčistiti jih je potrebno skupaj z načrtovalci, pri čemer je dolžna pomagati tudi občina oziroma njeni organi. Očitno gre tudi za malomarnost staršev. Zakaj v tolikih letih vendar ne zberemo nekaj denarja, postavijo gugalnico, ki jo lahko naredijo sami, naredijo peskovnik in vanj nasujejo pesek?“

Najbrž zato, ker v hišnih sve-

tih in krajevnih skupnostih nimajo dovolj besede, ker se ubadajo z eksistenčnimi problemi in se ne utegnejo udeleževati sestankov, ker so na delovnih mestih v letih, ko morajo dati največ od sebe in ker tisti, ki so že zunaj teh let, ne odločajo v prid mladih družin.

„Zato pa morajo biti pozorni tedaj, ko se sprejemajo delovni programi njihove krajevne skupnosti ali temeljne organizacije, pa še zlasti sedaj pred novim srednjeročnim obdobjem. V vse te programe mora priti besedilo, da ima razvoj družbene skrbi za otroke prednost. Izbojevati moramo bitko, v kateri se naj drobni, sebični interesi posameznikov umaknejo interesu otrok. Sicer bomo vzgojili agresivne ljudi. Torej moramo zastaviti delo v vsakdanjih medsebojnih odnosih v ožjih skupnostih družbe, pokazati moramo na sebičnost nekaterih brez uvidevnosti, osveščati ljudi. V tem smislu je bilo 79. leto šele uvertura v prvo dejanje opere.“

Mislim, da nam je skozi vse te akcije postalo jasno, da moramo vsi, prav vsi ustvarjati ugodne pogoje za zdravo rast otrok in še zdaleč ne zgolj tisti, ki se z otroki poklicno ukvarja-

Otvoritev otroškega vrtca v Sentprimozu

jo. Zato pa tudi drži trditev, da so otroci največja žrtev uspehov ali neuspehov neke družbe.“

BREZ PREDPISI 210 PRIREDITEV

Kljub vsemu pa lahko ugotovimo, da menda ni bilo še akcije, ki bi tako široko posegla v življenje vsake krajevne skupnosti, vsake institucije.

„Največji uspeh te akcije je poleg osveščanja ljudi o otrokovih potrebah predvsem ta, da so vse republike pokukale v svojo zadnjo krajevno skupnost in ugotovile, kaj je za otroke storjenega in kaj je potrebno storiti. Vse to so nato zapisale v svoje nove načrte in ti bodo gotovo dovolj tehtni in dovolj konkretni. Sicer pa smo pripravili tudi vprašalnik o akcijah v Letu otroka **Krajevne skupnosti in občine so nanj pravočas-**

lagodili potrebam otroškega organizma, v vzgojne programe vrtcev smo vključevali tudi otroke, ki sicer ne obiskujejo vrtcev, otroške bolnišnice so postale prijetnejše, v celjski porodnišnici so skozi tako akcijo prišli do inkubatorjev, nekaj je bilo storjenega za izgradnjo otroških počitniških domov, tudi šola v naravi sodi v sklop teh akcij, potem so tu razne zbiralne akcije, pa tiste preko časnikov in revij. Dohodki od prireditvev so bili vselej namenjeni za neke trajne stvari.“

UMETNIKI SE VKLJUČIJO

„Posebej naj omenim umetniške ustvarjalce, katerih delo je bilo izrazito obrnjeno k našim najmlajšim. Toliko gledaliških predstav, pa razstav in drugega nismo imeli še nobeno leto doslej. Za vsem, kar sem na kratko naštel, ali omenila zgolj v številkah, stoji delo.“

Katera teh akcij pa je po vašem mnenju požela največjo zmago za otroke?

„Jaz sem posebej ponosna na dogovor, ki ga je prinesel celjski sejem otroških igrač in opreme. Na njem smo se namreč z gospodarsko zbornico Jugoslavije zmenili, da bomo v 80. letu sklenili samoupravni sporazum z vsemi proizvajalci otroške opreme o tem, kaj morajo vsebovati proizvodni programi otroške opreme, da bi bila le-ta takšna, kakršno otrok potrebuje. Tu je menda posebej pomemben naš prvi korak, s katerim vplivamo na proizvodnjo. Kot enega takih prvih korakov naj omenim še letošnjo novost v Sloveniji — uvedbo standardnega zavitka za novorojenca. Tudi pri njem smo se s proizvajalcem dogovarjali v proizvodnji za otroke. Upam, da bo tako delo postalo praksa. In ko smo takole ugotavljali na vseh področjih, kaj našim otrokom še manjka, smo med drugim ugotovili, da v vsej poplavi otroških slikanic že mnogo let niso izšle nobene uspavanke. Zato so ustvarjalci brž pohiteli in izdali, mislim da zelo dobro zbirko uspavank Biba-buba-baja.“

Opravili smo inventure, sedaj pa se moramo lotiti dela. Tudi kot starši in kot krajani.

no odgovorile, podatki pa pravijo, da je v Sloveniji 41 občin pripravilo sto deset akcij, v njih pa je sodelovalo kar 60.245 ljudi. Imeli so tudi 210 prireditvev s 27 tisoč sodelujočimi, skratka, v naši republiki ni bilo ne občine ne krajevne skupnosti, v kateri ne bi imeli vsaj ene prireditve ali akcije, posvečene mednarodnemu Letu otroka. To ocenjujemo za velik uspeh še posebej zato, ker ni nihče z ničemer predpisoval, da naj bi vsak nekaj pripravil.“

Kaj smo v teh akcijah storili? „Gradili smo igrišča, nove vrtce, v njih smo izboljšali jedilnice oziroma jih še bolj pri-

Otroški dan v Smarjeti

Kulturni teden v Globasnici

Odlikovanje kulturnikoma

Na V. konferenci je Zveza kulturnih organizacij Slovenije (ZKOS) podelila 43 „odličij Svobode“ — najvišjih priznanj za dolgoletno prizadevno kvalitetno in uspešno vodstveno delovanje v ljubiteljskih kulturnih krogih, ki uživa med amaterji velik ugled. Na omenjeni konferenci, ki je bila 24. 12. 1979, je prejemnik odličij nagovoril predsednik ZKOS Jože Humer in poudaril, da je to priznanje tistim, ki „na svojih plečih nosijo skupen tovor organizacijskih del, ki s svojimi rokami oblikujejo izpovedno moč ljubiteljskih ustvarjalcev, takih, ki s svojo vero v poslanstvo kulture ožarjajo duha drugim.“

Med prejemniki sta tudi naša rojaka Peter Kuhar in Milka Hartman. V utemeljitvi za spre-

Milka Hartmanova pri enem svojih nastopov z ansamblom Hanzija Artača. Vodja ansambla, Hanzija Artač je uglašil že nešteto njenih pesmi.

jem nagrade je za Petra Kuharja zapisano, da je že 15 let predsednik SPD „Zarja“ v Železni Kapli in da aktivno sodeluje v domači Posojilnici in je tudi tajnik Zveze koroških partizanov. V utemeljitvi za Milko Hartmanovo je zapisano:

Kot prosvetna delavka je že pred vojno vodila razne gospodinjske in druge tečaje ter sodelovala pri pevskih zborih in igralskih skupinah. V času fa-

šizma so jo preganjali. Po osvoboditvi je svoje delo nadaljevala in se posvetila literarnemu delu, saj je danes znana koroška pesnica in skladateljica slovenskih pesmi in napevov. Kot upokojenka še vedno deluje z otroci, katerim s svojim znanjem pomaga pri ohranjanju materinega jezika.

Obema nagrajencema čestita tudi uredništvo NT!

Matija Wrolich umrl

Na Sveti dan je v Podgorjah umrl Matija Wrolich, pd. Mežnar, v Podgorjah. Rajni Matija Wrolich se je rodil 21. februarja 1891 pri Kranjcu na Rutah v družini, kjer je bilo 7 otrok — trije fantje in štiri dekleta. Po prvi svetovni vojni je Matija prevzel Mežnarjevo kmetijo v Podgorjah in se oženil s Terezijo Ramusch, ki mu je umrla 5. septembra 1951.

Vse življenje je skrbel za svojo družino, posebno pri srcu pa mu je bila romarska cerkev v Podgorjah. Že leta 1926 je bil predlagan

za cerkvenega ključarja in je ta posel opravljal vestno vse svoje življenje. Njegov ugled so potrdili tudi farani, ko so ga izvolili v farni svet, za svoje delo pa je dobil tudi priznanje škofije. Zavedal se je tudi, da je sin slovenskega na-

roda in se živo zanimal in spremljal narodno-politično dogajanje. Ob težki izgubi Mežnarjevega ateja izreka njegovim trem otrokom Narodni svet iskreno sožalje!

DOM v TINJAH

Četrtek, 17. 1. 1980, od 14. do 17. ure

VZGOJA IN NEGA SADNEGA DREVJA

sajenje, obrezovanje, gnojenje, škropljenje, obiranje, sorte — zlasti jablan z barvnimi dia-pozitivi
Predavatelj: inž. V. Benedičič

Petek, 18. 1. 1980, ob 14. uri
sobota, 19. 1. 1980, ob 17. uri

IZOBRAŽEVALNI DNEVI ZA ŽENE IN MATERE

„Otrok — njegov položaj v družini in družbi“, slov.

Referentinja: dr. Marija Kržič, Trst-Ljubljana

Sobota, 19. 1. 1980, ob 15. uri
ponedeljek, 21. 1. 1980, ob 7. uri

DNEVI ZBRANOSTI ZA MATURANTINJE IN MATURANTE, slov.

„Pravi trenutek“

Voditelj: p. Ivan Antolič, Ptuj

Torek, 22. 1. 1980, ob 19. uri

1. POGOVORNI POPOLDAN

„Zakaj kristjani verujejo?“, slov.

Vodja: Jože Kopeinig

Ponedeljek, 21. 1. 1980, ob 19.30

FORUM ZA PRAVNA VPRAŠANJA, slov.

„Aktualna finančna in davčna vprašanja“

Referent: Anton Olip, Finančni urad Celovec

ČESTITAMO

Družini Draga in Renate Druškovič se je rodila hčerka Rada. Čestitamo koroškemu rojaku — slikarju, mladi mamici želimo veliko zdravja!

Dešice: Svoje študije na dunjski univerzi je zaključil Folti Sima. Magistru nacionalne ekonomije iskrene čestitke.

100 let pomoči

(Nadaljevanje z 2. strani)

vila, ki so preostala od pomoči Madžarski po uporih leta 1956. Zdaj imajo tam kakih 20 ton zdravil, čez 3000 vrst od „ABCD-in“-na do „zmafluor“-ja proti kariesu).

Sodelavci morajo seveda neprenehno paziti, katerim zdravilom je potekel rok trajanja, morajo torej nabavljati nova, ki ustrezajo sodobni medicinski znanosti, predvsem pa morajo skrbeti za primerno skladiščenje zdravil. Preden odpošljejo kako pošiljko zdravil, kot pred kratkim v jugovzhodno Azijo, morajo pregledati vsak zavojček.

„Glavni dobavitelji“ so zdravniki, pa tudi farmacevtska industrija se zdaj pa zdaj izkaže s kakim darilom.

Skladišče oddaja zdravila seveda zastonj. Zaradi tega se mora boriti Rdeči križ s hudimi denarnimi problemi, ker pač skladiščenje požira velike denarce.

MI ZA VAS

PIŠE MIHA ZABLATNIK

Vsak je tudi svojih pravic kovač!

Člen 7 avstrijske državne pogodbe nam zagotavlja dvojezične topografske napise. Čeprav je člen 7 ustavni zakon, se za njegovo izpolnitev država ne briga bog ve kaj. Imeti pravico pa ne pomeni samo čakati na izpolnitev, temveč dovoljuje tudi izkoristiti. Tako je izkoristilo člen 7 že nekaj koroških Slovencev, ko so na svoje hiše pritrdili dvojezične hišne napise. Tudi to je izpolnjevanje člena 7. Vendar večina hiš dvojezičnih hišnih napisov še nima. Rad vam posredujem za nabavno ceno dvojezični napis za vašo hišo. Naslovite vaše naročilo z navedbo imena vaše vasi v obeh jezikih in hišno številko na naslov: Naš tednik, Viktrin-

ger Ring 26, 9020 Celovec, znak: Mi za vas.

NOVA MITNINA ZA MALE TOVORNJAKE:

Tzuernautobahn AG je določila posebno ugodnost za male tovornjake (do 3,5 t, vozniški izpit B). Posamične karte veljajo še naprej, kakor za tovornjake z maks. 3 osmi, 300.— šilingov. Karte za 10 voženj pa so znižane na ceno za osebne avtomobile, na 1000.— šilingov. Karta za 10 voženj za tovornjake z maks. 3 osmi znaša 2400.— šilingov, posamična karta za osebne avtomobile pa 200.— šilingov.

Galicija: županov „občinski list“ razburja duhove

Glavna točka petkove občinske seje je bil redni proračun, ki znaša 5.983.000.— šilingov. Že takoj na začetku diskusije se je razvnela diskusija zaradi manjše postavke pri najemninah. Župan Wutte (ÖVP) je argumentiral tako, da sedaj še nihče ne ve, koliko to občina res dobila iz najemnin. Isto je bilo tudi pri pregledovanju mesa. Nihče ne more točno oceniti, koliko bo kolin v občini in zato je za leto 1980 v ta namen kar 13.000 manj dodeljenih.

Zastopnik EL, Jože Urank, je povedal, da se more zgoditi, da bo morala občina skleniti zopet ogromen dodaten proračun.

Proračun, ki bo gotovo šel v gališke kanale kot eden izmed najbolj previdnih, je bil soglasno sprejet. Vse frakcije so prikazale voljo do skupnega sodelovanja v prid občanom.

Vredna, da se vsaj omeni, je zadevščina z „občinskim listom“. Uraden naslov je „Informationen der Gemeinde Gallizien“. Seveda je samo nemški, čeprav tudi slepec zapazi, da znajo Galičani oba jezika. In ta informacija, ki zanjo odgovarja župan Wutte, je bila povod diskusiji, katera frakcija da je prej stavila predlog, da se naj bivšemu županu Krajgerju podeli častno občanstvo. Socialistična

frakcija, iz katere je izhajal bivši župan, je ta predlog reklamirala zase, župan (ÖVP) pa je trdil, da je to že v svojem prvem govoru kot župan jasno potrdil. Iz diskusije se je izcimilo to, da so šli gledat v sejni protokol, kjer pa ne stoji, katera frakcija da je stavila ta predlog.

K listu še nekaj: Iz impresuma je razvidno, da je izdajatelj občina Galicija. Ko pa bralec prebira in lista, pa ne zasledi nikjer slovenske besede. Tu se stavi vprašanje, ali slovenski mandatar ni bil pripravljen sodelovati ali pa se ga k sodelovanju niti ni povabilo. Ker pa je tudi on zvedel, da ta list „eksistira“, šele tedaj, ko ga je že držal v rokah, bo držala druga verzija.

BEKANNTMACHUNG

Der Bundesminister für Handel, Gewerbe und Industrie hat mit Verordnung Zhl. 36.902/20-III-7/79 vom 21. Dezember 1979 die Kärntner Elektrizitäts-Aktiengesellschaft ermächtigt, für Stromlieferungen und damit zusammenhängende Nebenleistungen, die ab 1. Jänner 1980 erfolgen, einen Zuschlag von 6 Prozent auf die sich aufgrund der genehmigten Tarife und Preise laut Preisbescheid vom 31. März 1978 Zhl. 36.913/3-III-7/78 jeweils ergebenden Rechnungssummen vorzunehmen.

Für die Abrechnungsperioden, die den Wirksamkeitsbeginn der Verordnung überschneiden, z. B. Dezember 1979/ Jänner 1980 werden Strommengen, die teils vor und teils nach dem 1. Jänner 1980 bezogen wurden, tagantellig mit und ohne dem Zuschlag von 6 Prozent entsprechend dem Zeitpunkt der Zählerablesung abgerechnet. Wir bitten um gefällige Kenntnisnahme.

KÄRNTNER
ELEKTRIZITÄTS-AKTIENGESELLSCHAFT

TRGOVSKO PODJETJE N nama LJUBLJANA n. sol. o.

VSE ZA DOM IN DRUŽINO V VELEBLAGOVNICAH TRGOVSKEGA
PODJETJA NAMA V TOZD

TOZD

- VELEBLAGOVNICA, Ljubljana n. sol. o.
- VELEBLAGOVNICA, Škofja Loka, Cerklje n. sol. o.
- VELEBLAGOVNICA, Kočevje n. sol. o.
- VELEBLAGOVNICA, Velenje n. sol. o.
- VELEBLAGOVNICA, Slovenj Gradec n. sol. o.
- VELEBLAGOVNICA, Ravne na Koroškem n. sol. o.
- VELEBLAGOVNICA, Zalec n. sol. o.

VSEM KUPCEM TOSTRAN IN ONSTRAN MEJE ŽELIMO SREČNO
NOVO LETO IN SE ZA NAKUP ŠE VNAPREJ PRIPOROČAMO!

Odstranitev slovenskega napisa - je to „obnovitev cerkve“?

(Nadaljevanje s 1. strani)

kakšne vrednosti bodo te umetnine.

Za koroškega deželnega konservatorja dr. Hartwagnerja je bilo od vsega začetka jasno: slika Sv. Urbana iz 19. stoletja z napisom v slovenščini je umetniško nepomembna, zato jo je treba žrtvovati, samo da bodo prišle na dan poznogotske freske pod njo. Le-te so po mnenju koroškega deželnega konservatorja umetniško pomembne. Vse to je pisal Hartwagner farnemu uradu v Šenttožmužu, ne da bi navedel besede utemeljitve za svoje vrednotenje, kaj še, da bi se posluževal znanstvene terminologije ali celo znanstveno utemeljil svoj namen.

Odstranitev slovenskega napisa bi celo smela požreti lepo vsoto denarja, ki ga je Hartwagner v imenu zveznega urada za spomenike tudi zagotovil.

Slovenski verniki v fari so se uprli proti načrtu uničevanja teh zgodovinskih in umetniških vrednot. Ustmeno in pismeno so se obrnili na župnega upravitelja, naj stori vse, da bi se preprečila odstranitev slike s slovenskim napisom, ki jo je leta 1889 naslikal Jakob Brollio.

V pismu je rečeno, da so gotске freske v cerkvi proste v obsegu, ki zadostuje za umetniško-zgodovinsko dokumentacijo. Če bi nadaljevali z odkrivanjem in s tem uničili sliko s slovenskim napisom („Za tri dni boš za menoj prišel“),

bi to bilo nesmiselno dejanje, ki ga je mogoče imenovati le napad na zgodovinsko identiteto slovenskih faranov.

Dr. Katja Sturm-Schnabl, ki je napisala to pismo, nadaljuje: „Umetnostna zgodovina kot znanost je danes zdavnaj že tako daleč, da ne uničuje na slepo novejšo namesto „starejše“ umetnine. Saj je treba ohraniti tudi zgodovinsko nepretrgan razvoj, kontinuiteto. Danes vsak resen znanstvenik ne le obžaluje tistih časov, ko so klasični arheologi na slepo uničevali zelo dragocene bizantinske kulturne vrednote, samo da bi spravili na dan „starejše“, klasične spomenike, temveč znanstveniki smatrajo tako postopanje kot brutalen vandalizem. — V tem primeru pa gre dodatno za poizkus, da bi uničili identiteto, značilnost tistih faranov, ki še danes hočejo ostati Slovenci, ki se še danes upajo biti Slovenci in ki so zvesti svojemu materinemu jeziku in kulturi.“

Ob koncu opozarja dr. Katja Sturm-Schnabl, da bo našla sredstva in poti, da bo informirala o

tem tudi Svetega očeta, ki sam dobro ve, kaj pomeni narodno in versko zatiranje in ki bo znal dobro doumeti, za kaj gre določenim ljudem pri uničevanju slovenskih napisov. Temu mnenju se je pridružil tudi šef avstrijskega spomeniškega urada in Hartwagnerjev predstojnik dr. Thalhammer, ki ga je zastopnik NT vprašal na tiskovni konferenci, kako je s takimi umetninami.

Kmet Anton Sturm iz Svinče vasi, ki se prav tako bori za ohranitev slovenskega napisa, je zabeležil delen uspeh: slika z napisom je ostala ohranjena. Glede umetniške vrednosti fresk, ki so jih spravili na dan, pa grede mnenja prav tako narazen. Sedaj se bo obrnil na deželnega konservatorja, da bodo restavrirali tudi napis nad vrati na pokopališču, da bo vsakogar sprejel „Bog jim daj večni mir in pokoj!“

Thalhammer: „Prednost ima tista umetnina, ki je na vrhu.“ Koroški Hartwagner, ki je sam bil navzoč, je molčal k izvajanju svojega predstojnika.

Slika iz prejšnjega stoletja — in povečava slovenskega napisa.

ŠPORT

Podjuna: sankanje izpod Sv. Heme

Zima je, zrak in narava dišita po snegu. Dovolj ga je! V vasi Podjuni so ga zato do dobrega izkoristili.

Minulo nedeljo je priredilo tamkajšnje slovensko športno društvo „Peca“ (ustanovljeno konec leta 1979), sankarske tekme izpod Sv. Heme. Na približno 1000 metrov dolgi, razmeroma hitri ter dobro pripravljene progi, se je pomerilo in borilo okoli 60 tekmovalcev, za najboljši čas dneva. Malce strmi zadnji del poti ali proge je bil nekoliko težaven, saj so številni skoki „prerukali“ tega ali drugega tekmovalca.

Tekmovalo se je v petih razredih, kjer so zaslužno zmagovali:

V ženski skupini do 16 let je premagala domačinka **Rosi Benetik Marico Smrtnik in Veroniko Poderšnik**, obe iz Obirskega.

V skupini žensk od 16. leta naprej je postala **Anita Kordež** tretja, druga je bila **Regina Smrtnik**, prva in zmagovalka pa **Inge Karničar**.

V tretjem razredu je bil na tretjem mestu **Jozi Karničar**, drugi **Hanzi Smrtnik**, prvi, kot že prejšnje leto pa **Stanko Haderlap**.

V skupini moških nad 35 let je bil tretji **Albert Smrečnik**, drugi je postal **Feliks Haderlap**,

Laussegger (SV Baško jezero) 85.33, 3. Robert Jakocer 86.71. — **Splošni razred**: 1. Primus Wohlmut (SHS Bistrica ob Dravi) 84.58, 2. Franc Bacher (SC Flattach) 86.83, 3. Mitjan Velič (Jug) 86.90.

zmagovalc v tej skupini pa je bil **Johan Poberšnik**.

Najboljši dneva pa je postal **Milan Hribar** s časom 2.21.10, drugi v isti skupini **Danijel Brumnik** s časom 2.21.72, tretji pa **Jože Karničar** s časom 2.22.78 (vsi trije Obirčani).

Po tekmi so nagradili zmagovalce vseh razredov v vaški gostilni, pd. Štefan, z dragocenimi „vrčji“ (pokali); tako, da so bili zares vsi zadovoljni, eni

z prečudovitimi nagradami, drugi pa z rujnim „štarcem“ (vinom).

Posebna hvala naj velja še slovenski športni zvezi, ki je skrbno poskrbela za točno merjenje časa.

Prepričani smo, da se boste naslednjega sankarskega tekmovalja v Podjuni zanesljivo udeležili tudi vi, vas pričakujemo!

Rudi Benetik, Podjuna

Društveno prvenstvo DSG Sele: sekcija smučanje

V nedeljo, dne 30. decembra 1979, je imelo športno društvo DSG Sele svojo vsakoletno društveno prvenstvo v smučanju. Ob sijajnem vremenu se je zbralo na Pušelčovem pobočju 140 tekmovalcev športnega društva Sele, selskih prijateljev narave, iz Šentjanža ter iz Trbovelj iz sosednje Slovenije. S tem je smučarska sekcija DSG Sele vrnila Trbovljčanom povabilo na smučarsko prvenstvo; leta 1978 so namreč povabili Trbovljčani Selane na njihovo društveno prvenstvo in jih tam toplo sprejeli in jih pogostili.

Poleg tekmovalcev pa se je zbrala še vrsta drugih smučarjev in gledalcev, tako da je na smučarski progi kar mrgolelo. Pred sijajno kuliso Košute in ob perfektni organizaciji se je začelo društveno prvenstvo.

Začeli so otroci, ki so imeli poprej cel teden smučarski tečaj.

Prvi trije pri dekletih: Spa-

rouz Margot, Ogris Danijela, Mak Tanja.

Fantje: Mak Mario, Ogris Peter, Oraže Ahim.

Otroci I: Jagoutz Hansi, Dovjak Helmut, Čertov Fabian.

Šolarji I: Pristovnik Pepi, Uznik Kristijan.

Šolarji II: Dovjak Herbert, Oraže Milan, Čertov Daniel.

Šolarce: Olip Doroteja, Jug Germana, Oraže Zalka.

Mladinke I: Dovjak Sonja, Oraže Lidia, Olip Klavdija.

Mladinke II: Dovjak Veronika, Oraže Elsi, Oraže Marti.

Mladinci I: Prvak: Oraže Werner, Ogris Walter.

Mladinci II: Čertov Pepi, Ogris Otto.

Splošni razred: Oraže Tomi, Dovjak Nanti, Mak Flori.

Towrenkl: Oraže Tomi, Rakuschek Willi, Olip Nanti.

Stari: Oraže Maks, Mak Fridi, Oraže Johan.

Najboljši dneva: Stoklas Uroš, Trbovlje, 43.27.

V Selah tekmovanje za pokal Košute

Med koroškimi alpinisti se je razpasla razvada, da za tekme oddajo prijavnice, a na tekme pa zvezdnikov potem ni. Funkcionarji se trudijo, ko pa pride dan tekme, jih ni. Kljub odsotnosti Morgensterna in Platzerja vendar lahko rečemo, da je bilo tudi 11. tekmovanje za pokal Košute, ki ga vsako leto prireja športno društvo DSG Sele, popoln uspeh.

Vodstvo tekmovalca (mag. Ivan Olip in sekcijski vodja Hanzi Oraže ter Feliks Ogris) je preskrbelo za brezhizno organizacijo tekme. 145 tekmovalcev iz 33 društev iz vse Koroške se je prijavilo in tekmovalo na progi, ki jo je nadziral Tomi Roblek, kurz pa sta potegnili Egon Hauer in Hanzi Oraže. Tekmovalcem iz Koroške se je pridružilo še 19 gostov iz Slovenije. Z organizacijo in izvedbo tekme niso bili zadovoljni samo znani smučarji, med katerimi so bili Ulrike Ortner, Andreja Schweighofer, Gudrun Sölle, Andreja Wilhelmer in Edith Wachter; pri moških tudi avstrijski prvak Dieter Lauseg-

ger in Roman Rupp, ampak tudi predsednik Koroške smučarske zveze Alex Preschan in znani as Sepp Ortner.

REZULTATI: Ženska mladina I: 1. Andreja Schweighofer (SVV) 94.03, 2. Gudrun Sölle (SC Smohor) 94.47, 3. Andreja Wilhelmer (SC Smohor) 94.97. — **Mladina II**: 1. Edith Wachter (SVV) 93.20, 2. Andreja Hartl (SC Eitweg) 101.41, 3. Veronika Schabus (SVV) 101.82. — **Ženske**: 1. Polena Oblak (Jug) 92.56, 2. Alenka Kolenc (Jug) 94.53.

Mladina I: 1. Roman Rupp (SC Eitweg) 84.59, 2. Aleksander Baronig (Union Celovec) 90.49, 3. Gernot Morgenfurt (SV Weißensee) 91.70. — **Mladina II**: 1. Johan Reichhold (SV Flattach) 82.87, 2. Dieter